

[Ministeren for kulturelle anliggender]

hus under hensyn til skolernes kapacitet, herunder antallet af faste lærere.

Der overvejes således ikke en nedskæring af optagelsestallet udelukkende på arkitekt-skolen i Århus.

Spm. nr. 962

Til *justitsministeren* (17/6 80) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Vil ministeren ophæve cirkulære af 11. juli 1941 om, at erklæring fra politimesteren skal indhentes, før der meddeles udskrift af retsbøger m. m.?«

Begrundelse

Sommeren 1941 betegnede en optrapning af 2. verdenskrig. USA beslaglagde oplagte danske skibe, Tyskland overfaldt Sovjet, og i Danmark blev kommunister arresterede.

Herhjemme vedtoges den 30. maj 1941 en ændring af retsplejeloven, og efter bemyndigelse i henhold til denne lov udstedtes cirkulæret af 11. juli 1941, og det må ses som en fortsættelse af bestræbelserne for at bevare dansk jurisdiktion til trods for tysk pres. Det tyske pres havde straks i begyndelsen af 1941 medført skærpet straf mod sabotage, og cirkulæret af 11. juli fastslår adskillige indskrænkninger i adgangen til at få domsudskrift m.m. Hensyn til statens sikkerhed og forholdet til fremmed magt nævnes udtrykkeligt, men der tales også om frygt for, at udskriften kan benyttes på retsstridig måde, især når der er tale om sager af særlig opsigtvækkende karakter, eller når udskrift begæres af personer, der er kendt som tilbøjelige til at rejse ubegrundede klagemål.

Det omhandlede cirkulære burde naturligvis betragtes som et kuriosum, men det vides, at cirkulæret flere gange er taget i anvendelse, når udskrift af en dom er ønsket, sidst i sagen om dommerkendelse i anledning af beslaglæggelse af papirer hos en journalist ved Politiken.

Det stemmer ikke med dansk tradition om åbenhed i retssystemet, at et cirkulære som nævnte har gyldighed i dag, 35 år efter, at Danmark er blevet befriet og demokratiet genindført.

Anvendt uden indsigelse er der skabt præcedens for dets anvendelse også i et frit Dan-

mark. Derfor spørges, om ministeren vil ophæve cirkulæret.

Besvarelse (30/6 80):

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Retsplejelovens § 41 indeholder de almindelige bestemmelser vedrørende adgangen for parter samt andre, der har retlig interesse deri, til at få udskrifter af retsbøgerne m.v., både for så vidt angår borgerlige sager og straffesager. Afgørelsen om meddelelse af udskrift i det enkelte tilfælde træffes af retens justitssekretær eller, hvor en sådan ikke er ansat, af vedkommende dommer.

Ved lov nr. 240 af 30. maj 1941 gennemførtes forskellige ændringer i retsplejeloven, herunder blev det i retsplejelovens § 41, stk. 2, udtrykkeligt foreskrevet, at udskrift helt eller delvis kan nægtes, såfremt hensynet til statens sikkerhed eller forhold til fremmede magter eller særlige hensyn til disse i øvrigt gør udlevering betænkelig. Det samme gælder, hvis det må befrygtes, at udskriften vil blive benyttet på retsstridig måde. Denne adgang til at nægte udskrift berørte ikke den domfældtes adgang til at få udskrift af en over ham afsagt dom. I samme forbindelse blev der i retsplejelovens § 41, stk. 4, givet justitsministeren bemyndigelse til at bestemme, at udskrifter i straffesager først kan meddeles, efter at justitssekretæren henholdsvis dommeren har indhentet en erklæring fra vedkommende politimester. Det blev samtidig fastsat, at spørgsmålet om meddelelse af udskrift skal afgøres af retten ved kendelse, for Københavns byrets vedkommende af retens præsident, såfremt politimesteren af de i § 41, stk. 2, nævnte grunde modsætter sig udskriftens meddelelse.

Som anført i begrundelsen til spørgsmålet var anledningen til at indføre bl.a. de nævnte bestemmelser de særlige forhold under besættelsen. Lovændringen indeholdt derfor også en revisionsbestemmelse med henblik på at overveje, om ændringerne kunne bortfalde eller lempes, når ændrede forhold måtte indtræde.

Den givne bemyndigelse i retsplejelovens § 41, stk. 4, blev udnyttet af justitsministeren ved udfærdigelsen af det i spørgsmålet nævnte cirkulære nr. 196 af 11. juli 1941 angående meddelelse af udskrifter i straffesager. Cirkulærets selvstændige indhold er i overensstem-